

FKI Strategisch Plan 2026-2030

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	2
1.1 FKI Geschiedenis 2006 – 2025.....	3
1.1.1 Belangrijkste mijlpalen.....	3
Oprichting (2006-2011).....	3
Groeiende erkenning (2010-2015).....	3
Periode van innovatie in Barcelona (2015-2018).....	4
Coöperatieve evolutie (2017-2025).....	4
Five Pillar model.....	4
1.1.2 Huidige heropleving (2025).....	5
1.2 Context.....	5
2 Strategische doelstellingen en werkgebieden.....	9
2.1 Missie.....	9
2.2 Visie: Democratic Tech Fund en een federatie.....	9
2.3. Waarden en strategische richtlijnen.....	12
2.4 Strategische doelstellingen.....	12
2.5 Werkgebieden.....	13
3. Financiën.....	15
3.1 Financieel toezicht en transparantie.....	15
3.2 Inkomstenverwerving – overzicht.....	15
3.3 Uitgaven en eerlijke vergoeding.....	17
4. Conclusies.....	17

1. Inleiding

Het Free Knowledge Institute (FKI) is een Nederlandse stichting voor algemeen nut die zich richt op het ondersteunen en bevorderen van vrije kennis, open technologie en initiatieven die bijdragen aan de democratisering van digitale technologie ten behoeve van de samenleving als geheel. In dit document worden de termen “de stichting” en “het FKI” als synoniemen gebruikt.

Gedurende de afgelopen twee decennia heeft het FKI mensen en gemeenschappen ondersteund bij het verminderen van hun afhankelijkheid van technologiemonopolies en bij het ontwikkelen van autonome, missiegedreven gemeenschapsinitiatieven.

De huidige mondiale context geeft echter aanleiding tot ernstige zorgen. Grote technologiebedrijven vertonen een toenemende verwevenheid met autoritaire politieke stromingen. In plaats van af te wachten tot overheden of marktpartijen hierop reageren, kiest het FKI voor een proactieve benadering: collectieve financiering van noodzakelijke digitale infrastructuur, versterking van publiek bewustzijn en ondersteuning van gezamenlijke transitietrajecten.

Het is duidelijk geworden dat de stichting haar collectieve ambities moet vergroten, niet alleen om weerstand te bieden tegen deze ontwikkelingen, maar vooral om sociale capaciteit op te bouwen voor het functioneren in een digitaal gefaciliteerde samenleving die ecologische duurzaamheid verenigt met menselijk welzijn.

Tegen deze achtergrond stelt het FKI de oprichting voor van een Democratic Tech Fund, gericht op de ondersteuning van commons-gebaseerde technologie en op het mobiliseren van een gezamenlijke transitie, weg van technologiemonopolies. Dit fonds wordt gedragen door maatschappelijke organisaties, met cofinanciering door gemeentelijke en regionale overheden, filantropische fondsen en organisaties met een algemeen nut.

1.1 FKI Geschiedenis 2006 – 2025

Sinds de oprichting in 2007 is het Free Knowledge Institute actief geweest in de digital commons-beweging, waarbij het bijgedragen heeft aan de vertaling en toepassing van academisch onderzoek naar praktische methodologieën en instrumenten voor het bouwen van rechtvaardige digitale toekomsten.

1.1.1 Belangrijkste mijlpalen

Oprichting (2006-2011)

- 2006 markeert het begin van het werk van het FKI-team, met de coördinatie van het door de Europese Commissie gefinancierde SELF-project over vrije/open source software-onderwijs, terwijl de stichting een jaar later wordt geregistreerd.
- Formeel opgericht in Amsterdam in 2007 als afsplitsing van Internet Society Nederland.
- In 2008 EC-financiering verworven om de Free Technology Academy (FTA) op te richten, die geaccrediteerde masteropleidingsprogramma aanbiedt over vrije software en open standaarden via Europese open universiteiten.
- Mede-organisator van het Free Culture Forum in Barcelona (2009) en deelname aan het openSE-project (2009-2011).

Groeiende erkenning (2010-2015)

- Deelname aan belangrijke internationale commons-conferenties (Mozilla Drumbeat, FOSSA, International Commons Conference).
- Voortzetten van de FTA activiteiten op basis van studentenbijdragen nadat de EC-financiering eindigde, waarmee het duurzaamheidspotentieel werd aangetoond.
- Verdiepte betrokkenheid bij de commons-economie tijdens de Economy of the Commons Conference in Berlijn (2013).

Periode van innovatie in Barcelona (2015-2018)

- Deelname aan het Digital DIY-onderzoeksproject van de EC.

- **Publicatie van het Five Pillar model** (2016) - een methodologie voor het ontwikkelen van duurzame op commons gebaseerde duurzaamheids- en bedrijfsmodellen.
- Penvoerder voor The Things Network Catalonia (TTNcat).
- Ondertekenen van Memorandum of Understanding met de gemeente Barcelona om “BarCola” op te richten - de Barcelona Commons Collaborative Economy Commissie.
- Start La Comunicadora, een ondersteuningsprogramma van Barcelona Activa voor op commons gebaseerde coöperatieve economie-initiatieven, ontworpen rond het Five Pillar model.

Coöperatieve evolutie (2017-2025)

- Bijeenbrengen van organisaties om CommonsCloud te starten (2017).
- Mede-oprichter van femProcomuns SCCL, een multistakeholder-coöperatie in Barcelona.
- Overdracht van belangrijke projecten (CommonsCloud, La Comunicadora, TTNcat) aan de coöperatie, wat de evolutie naar participatieve modellen demonstreerde.
- Deed een stapje terug van directe uitvoering (2018) om femProcomuns te ondersteunen.
- Mede-oprichter van The Online Meeting Cooperative (meet.coop) in 2020.

Five Pillar model

- Het “Vijfpijlermodel” vertegenwoordigt een uitgebreide benadering voor het ontwikkelen van duurzame bedrijfsmodellen die in lijn zijn met commons-principes. Oorspronkelijk ontwikkeld door het Free Knowledge Institute, is dit model uitgegroeid tot een uitgebreide methodologie voor het creëren en analyseren van coöperatieve, gemeenschapsgedreven organisaties die prioriteit geven aan gedeelde waarde boven extractieve praktijken. In het kort: 1) de gemeenschap in het centrum, 2) gedeelde kennis, 3) gedeeld bestuur/eigendom/governance, 4) een co-productiemodel en 5) een strategie voor diverse inkomsten en mobilisatie van middelen¹.

¹ <https://freeknowledge.eu/five-pillar-model-commons-business-models>

Het Five Pillar model blijft de belangrijkste methodologische bijdrage van het FKI: een praktische benadering voor het analyseren en ontwikkelen van op commons gebaseerde organisaties die prioriteit geven aan gedeelde waardecreatie boven extractieve bedrijfsmodellen. Het is een methodologie voor gemeenschapsgedreven duurzaamheid en bedrijfsmodellen, vooral geschikt voor democratische technologie-initiatieven, inclusief coöperatieve clouds, gemeenschapsnetwerken, platformcoöperaties, data commons, gemeenschaps- of publieke AI, en civic tech.

1.1.2 Huidige heropleving (2025)

In haar beginjaren heeft de stichting misschien anders gekeken naar de uitdagingen van systemische verandering. Terwijl beleidsmakers het toelieten dat grote, extractieve technologieplatformen opgroeiden en hun macht over aanzienlijke delen van de digitale economie consolideerden, is er niet genoeg bewustzijn geweest van de fundamentele problemen die dit creëert voor een democratische samenleving.

Gezien de urgentie van de huidige situatie heeft het de stichting een strategische herziening ondernomen, lerend van zowel successen als tegenslagen, om een vernieuwde aanpak te ontwikkelen voor de periode 2026-2030.

1.2 Context

Het landschap van digitale technologie: uitdagingen voor democratische fundamenteën

De laatste tijd lijkt de geschiedenis in een stroomversnelling te komen, en de digitale wereld speelt daarin een dramatische rol, zoals naar voren komt uit termen als de “Digital Coup” en de “Autoritaire Stack” visualisatie.

Digital Coup: in de context van een informatieoorlog werken grote tech corporaties (BigTech) samen met politieke leiders om de samenleving naar hun hand te zetten, waarbij ze stapje voor stapje de

democratische rechtsorde ondermijnen.²

Autoritaire Stack: De “Autoritaire Stack” is een mapping van een netwerk van bedrijven, fondsen en politieke actoren die kernfuncties van de staat omzetten in private platformen.³

Huidige ontwikkelingen in de digitale technologiesector vormen ernstige uitdagingen voor democratische instituties en principes. Deze uitdagingen omvatten⁴:

- **Economische concentratie en extractie:** Grote technologiebedrijven hebben dominante marktposities verworven, met aanzienlijke economische stromen van Europa naar de Verenigde Staten. Bijvoorbeeld, Europese uitgaven aan cloud software en diensten aan Amerikaanse bedrijven bedragen ongeveer €265 miljard per jaar, wat naar schatting 2

2 Digital Coup is een term geïntroduceerd door Carole Cadwalladr, verwijzend naar een coup in de context van een informatieoorlog, <https://brologarchy.substack.com/p/it-is-a-coup>

3 De Autoritaire Stack is de naam van een project dat de “Authoritarian Stack” in kaart brengt—een netwerk van bedrijven, fondsen en politieke actoren die kernfuncties van de staat omzetten in private platformen. Gebaseerd op een open-source dataset van meer dan 250 actoren, duizenden geverifieerde connecties en €45 miljard aan gedocumenteerde financiële stromen. De hoofdauteurs zijn Francesca Bria en José Bautista. Gefinancierd door de Friedrich-Ebert-Stiftung en de Rosa Luxemburg Stiftung. <https://www.authoritarian-stack.info/>

4 Zie FKI-artikel “How BigTech dismantles democratic foundations” - <https://freeknowledge.eu/how-bigtech-dismantles-democratic-foundations> en het voorgaande artikel <https://freeknowledge.eu/accelerated-construction-techno-authoritarian-infra>

miljoen banen in de Verenigde Staten ondersteunt, terwijl dit een economische uitstroom uit Europese economieën vertegenwoordigt.

- **Concentratie van rijkdom:** De technologiesector laat een ongekeende accumulatie van rijkdom zien, waarbij sommige technologieleiders een beloning verdienen die ongeveer een miljoen keer het Nederlandse gemiddelde salaris is, wat zorgen oproept over economische ongelijkheid en de implicaties daarvan voor democratische participatie.
- **Algoritmische discriminatie:** systemen die ongelijkheden reproduceren en versterken.
- **Zorgen over het informatie-ecosysteem:** Grote sociale mediaplatformen oefenen aanzienlijke invloed uit op informatiestromen, wat zorgen oproept over contentmoderatie, verspreiding van desinformatie, en mogelijke impact op media-onafhankelijkheid en democratisch discours.
- **Technologische afhankelijkheid en soevereiniteit:** Europa's substantiële afhankelijkheid van buitenlandse technologieproviders roept vragen op over digitale soevereiniteit en veerkracht, vooral met betrekking tot kritieke infrastructuur, gegevensbescherming en technologische autonomie.
- **Arbeidspraktijken:** De sector kent kwesties met betrekking tot arbeidsrechten, werknemersvoorwaarden, en de gevolgen van automatisering voor werkgelegenheid, inclusief zorgen over uitbuiting in contentmoderatie en andere digitale arbeidsrollen.
- **Milieu-impact:** De substantiële energiebehoefte van datacentra en de milieukosten van de productie en verwijdering van elektronische apparaten roepen vragen op over milieuduurzaamheid in de technologiesector.
- **Geopolitieke aspecten:** Grote technologiebedrijven vervullen steeds meer geopolitieke rollen, waarbij hun platformen en diensten bredere internationale verhoudingen en veiligheidskwesties beïnvloeden.

Deze uitdagingen hebben geleid tot toenemende debatten over regelgeving, antitrustwetgeving, gegevensbescherming, en het evenwicht tussen innovatie en publieke belangen in digitale economieën.

Institutionele reacties: noodzakelijk maar ontoereikend

Digitale soevereiniteit is een prioriteit geworden voor de Europese Commissie en de Lidstaten, met programma's van miljarden euro's gepland ter ondersteuning van Europese technologieontwikkeling naast regelgevingskaders. Hoewel deze initiatieven belangrijke stappen vertegenwoordigen, beoordeelt het FKI dat huidige institutionele reacties drie kritieke beperkingen hebben:

1. **Onvoldoende schaal:** Regelgevende maatregelen, hoewel belangrijk, hebben onvoldoende impact. De boete van €2,95 miljard die aan Google is opgelegd voor misbruik van zijn advertentienetwerk vertegenwoordigt bijvoorbeeld ongeveer 1% van de jaarlijkse omzet van het bedrijf, wat suggereert dat dergelijke boetes kunnen worden geabsorbeerd als bedrijfskosten in plaats van fundamentele verandering in bedrijfsgedrag te bewerkstelligen.
2. **Structurele benadering:** Huidige institutionele investeringen riskeren het repliceren van gecentraliseerde technologiestructuren in plaats van het bevorderen van gedecentraliseerde, gemeenschapsgebaseerde alternatieven. Zonder zorgvuldig ontwerp kunnen Europese digitale soevereiniteitinitiatieven nieuwe afhankelijkheden creëren in plaats van echte technologische autonomie.
3. **Urgentie en implementatietijdlijn:** Het tempo van technologische concentratie vereist snelle actie. Terwijl institutionele programma's opereren op meerjaarlijkse cycli (het volgende EU Meerjarig Financieel Kader bestrijkt 2028-2034), beoordeelt het FKI dat effectieve reacties een meer onmiddellijke mobilisatie vereisen. Het bouwen van duurzame alternatieven vereist niet alleen technologische ontwikkeling maar ook het cultiveren van gebruikersgemeenschappen met het bewustzijn, de capaciteit en de betrokkenheid om fundamenteel andere technologiemodellen te adopteren. Het venster voor effectieve

gemeenschapsmobilisatie en capaciteitsopbouw kan smaller zijn dan huidige institutionele tijdlijnen toelaten.

Gezien deze uitdagingen hanteert het FKI een realistische beoordeling van korte-termijn mogelijkheden (“laag hangend fruit”) terwijl het zich richt op het opbouwen van collectieve capaciteit op lange termijn, met een vergrote veerkracht door solidariteit en gedecentraliseerde netwerkbenaderingen.

2 Strategische doelstellingen en werkgebieden

2.1 Missie

De missie van het FKI is het bevorderen van vrije kennis en open technologie door de ontwikkeling van door gemeenschappen gecontroleerde digitale infrastructuur en door het opbouwen van sociale capaciteit voor commons governance, oftewel technologie onder democratisch bestuur.

2.2 Visie: Democratic Tech Fund en een federatie

Het Free Knowledge Institute heeft de visie op een digitale samenleving die is gebouwd op *commons*, en die wordt gekenmerkt door:

- democratische zeggenschap over essentiële digitale infrastructuur;
- eerlijke en inclusieve toegang tot kennis en technologie;
- duurzame, door gemeenschappen gedragen technologische ontwikkeling;
- respect voor mensenrechten en ecologische grenzen;
- diverse en interoperabele technologie-ecosystemen die gemeenschappen dienen in plaats van waarde aan hen te onttrekken.

De visie waaraan de stichting samen met haar partners werkt, is het opbouwen van een bottom-up georganiseerd financieringsnetwerk, gebaseerd op solidariteit en vrijwillige giften en donaties. Wij voorzien *Funding Circles* in steden en regio's die “seed” kapitaal bundelen en dit toewijzen aan *democratic tech initiatives*. Deze Funding Circles ondersteunen de groei van dergelijke initiatieven via

crowdfundingcampagnes gericht op het brede publiek, aangevuld met matchfunding vanuit publieke instellingen en filantropische fondsen.

De gedeelde missie luidt als volgt:

We bouwen een **bottom-up** georganiseerd, op giften gebaseerd **fonds** voor **democratic tech initiatives** in onze **steden** en **regio's**.

Waar richten wij ons op?

Elementen van een fundamenteel ander technologisch regime bestaan reeds. Gemeenschappen, coöperaties, maatschappelijke bewegingen en publieke instellingen bouwen al aan onderdelen van een publiek Internet en collectieve digitale middelen, en ontwikkelen software en infrastructuur binnen de *free-libre and open-source commons*.

Deze instrumenten en middelen zijn echter nog gefragmenteerd en onvolledig, vragen verdere doorontwikkeling en genieten nog onvoldoende brede publieke erkenning. Tegen deze achtergrond stelt het FKI het *Democratic Tech Fund* voor, met een drievoudige doelstelling:

1. De bouw en dienstverlening van de tech

Het realiseren van werkende configuraties van digitale infrastructuur en diensten die inspelen op reële en ervaren maatschappelijke behoeften. Dit gebeurt door voort te bouwen op bestaande *free-libre open-source software* en door materiële infrastructuur te ontwikkelen die onder toezicht en sturing staat van de gemeenschappen die zij bedient.

Concreet voorzien wij online diensten die werken in het belang van mensen die het gebruiken en die toegang bieden tot een groeiend ecosysteem van digitale diensten: van e-mail en sociale netwerken tot

collaboratieve werkomgevingen, economische tools en platforms voor gemeenschapsorganisatie. Wanneer deze fundamenten zijn gelegd, willen we bijdragen aan de organisatie van alternatieve platforms voor sleutelgebieden zoals energie, zorg en gezondheid, wonen, mobiliteit, landbouw en voedsel. Uiteindelijk is het doel dat gemeenschappen alles kunnen organiseren wat nodig is voor een goed leven, in harmonie met elkaar en met de planeet.

2. Het mobiliseren van bewustzijn voor adoptie

Het vergroten van bewustzijn en adoptie door zowel de urgente dreigingen als het collectieve handelingsvermogen zichtbaar te maken: het vermogen om weerstand te bieden, opnieuw vorm te geven en alternatieven te verbeelden. Dit vraagt om campagnevoering, mediaproductie en visuele communicatie, evenals om kennisdeling en berichtgeving over wat reeds is gerealiseerd.

Het fonds is daarom niet uitsluitend gericht op het verzamelen en verdelen van financiële middelen of op het ontwikkelen van meer technologie. In belangrijke mate is het ook gericht op het financieren en faciliteren van visievorming en planning, organisatie en netwerken, samenwerking en het delen van patronen en precedents, protocollen en praktische inzichten. Dit impliceert intensieve ondersteuning van leren in de praktijk en wederzijdse educatie.

3. Het bouwen en verbinden van de gemeenschap

Het versterken en verbinden van lokale, regionale en transregionale gemeenschappen en netwerken die in staat zijn deze alternatieven te articuleren, gezamenlijk verandering te realiseren en de economische basis te dragen voor fundamenteel anders ingerichte infrastructuur.

Tegen 2030 dienen deze initiatieven te beschikken over een solide gebruikersbasis en gezamenlijk veerkracht te bieden.

Parallel aan het financieringswerk beoogt de stichting de opbouw van een federatie van digitaal gemedieerde *commons*: niet als een technisch-specialistisch project, maar als een proces van facilitering, mobilisatie en ondersteuning binnen het maatschappelijk middenveld en de coöperatieve sector — gericht op

formación: het opbouwen van sociale capaciteit.

2.3. Waarden en strategische richtlijnen

De strategische aanpak van het FKI is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- **bottom-up** ontwikkeling en gemeenschapsregie;
- **Europese digitale autonomie** in samenhang met internationale samenwerking;
- **soevereiniteit door federatie** en decentralisatie;
- **veiligheid, privacy en bescherming** van gebruikersrechten en data.

2.4 Strategische doelstellingen

De doelstellingen van het Free Knowledge Institute voor de periode 2026-2030 zijn:

1. **Het Democratic Tech Fund oprichten en operationaliseren:** Ontwikkel en implementeer een duurzaam financieringsmechanisme dat commons-gebaseerde technologie-initiatieven ondersteunt via gedecentraliseerde Funding Circles, waarbij steun mogelijk wordt gemaakt van gemeentelijke, regionale overheden, filantropische organisaties, en burgers.
2. **Sociale capaciteit opbouwen:** Vergroot het vermogen van gemeenschappen, coöperaties en publieke instellingen om alternatieve technologische systemen te begrijpen, ontwikkelen en beheren door middel van educatie, peer learning, en kennisdeling.
3. **Onderzoek en ontwikkeling stimuleren:** Voer onderzoek uit en ondersteun innovatie in democratische technologie, commons-gebaseerde bedrijfsmodellen, en participatieve governance-structuren, met specifieke focus op het Five Pillar model.
4. **Federatie en netwerkopbouw faciliteren:** Ondersteun de creatie van gedecentraliseerde maar onderling verbonden netwerken van technologie-initiatieven, waardoor lokale autonomie mogelijk wordt gemaakt terwijl collectieve veerkracht en kennisdeling worden bevorderd.

5. **Publiek bewustzijn mobiliseren:** Verhoog publiek begrip van de uitdagingen die worden gesteld door technologische concentratie en de beschikbaarheid van democratische alternatieven door communicatie, evenementen, en strategische partnerschappen.

2.5 Werkgebieden

De strategische prioriteiten van de stichting voor 2026-2030 omvatten vier onderling verbonden werkgebieden:

- Het **Democratic Tech Fund:** Het primaire instrument voor het realiseren van de missie van het FKI is het Democratic Tech Fund, georganiseerd rond gedecentraliseerde Funding Circles. Deze structuur is ontworpen om:
 - **Financiering mobiliseren:** Collectieve financiering samenvoegen van diverse bronnen (gemeentelijke en regionale overheden, filantropische stichtingen, burgers, organisaties) om democratische technologie-initiatieven te ondersteunen.
 - **Gedecentraliseerde besluitvorming:** Elke Funding Circle opereert autonoom binnen het breder gedeelde kader, waardoor lokale relevantie wordt gegarandeerd terwijl onderlinge solidariteit wordt behouden.
 - **Transparantie en verantwoording:** Implementeer duidelijke governance-mechanismen, financiële toezicht, en participatieve besluitvormingsprocessen die de commons-principes weerspiegelen waarop het Fonds is gebaseerd.
 - **Strategische toewijzing:** Zorg ervoor dat middelen worden gericht op initiatieven met het hoogste potentieel voor sociale impact, duurzaamheid en *alignment* met democratische waarden.

Het Democratic Tech Fund zal werken door middel van een netwerk van Funding Circles, elk een gedecentraliseerde node die specifieke geografische regio's of thematische domeinen bedient. Deze structuur maakt lokale aanpassing en responsiviteit mogelijk terwijl

op systeem-niveau veerkracht wordt behouden. Gedetailleerde plannen voor het Fonds beschrijven de operationele structuur, financiële mechanismen en governance-processen.

- **Gemeenschapsorganisatie en federatie-opbouw:** Het FKI faciliteert de vorming en groei van gemeenschappen rond democratische technologie. Dit omvat het organiseren van netwerken van technologie-ontwikkelaars, coöperaties, burgerorganisaties, en publieke instellingen; het bevorderen van verbindingen tussen initiatieven, het ondersteunen van federatie-opbouw, en het bijdragen aan de groei en sociale impact van democratische technologieprojecten.
- **Onderzoek, ontwikkeling en pilotprojecten:** Voer onderzoek en ontwikkeling uit in vrije kennis en democratische technologiepraktijken, inclusief pilotprojecten die gemeenschappen, sociale bewegingen en geografische regio's (wijken, gemeenten of bredere gebieden) empoweren om te experimenteren met alternatieve technologie modellen. Deze pilots zullen worden ontworpen om zowel autonoom op lokaal niveau als onderdeel van bredere gefedereerde netwerken te functioneren.
- **Capaciteitsopbouw en peer learning:** Faciliteer wederzijds leren en onderwijs rond vrije kennis en democratische technologiepraktijken. Dit omvat:
 - **Onderwijsprogramma's:** Collectieve capaciteit opbouwen binnen het maatschappelijk middenveld en de coöperatieve-commons economiesectoren
 - **Kritisch bewustzijn:** Identificeren van praktische, lokaal manifest wordende uitdagingen gerelateerd aan technologische concentratie en de impact daarvan op democratische instituties
- **Counter-infrastructuur ontwikkeling:** Ondersteunen van initiatieven die alternatieven bieden voor extractieve technologie modellen.

3. Financiën

3.1 Financieel toezicht en transparantie

Dit hoofdstuk beschrijft de financiële governance-praktijken van het Free Knowledge Institute (FKI), inclusief de werkwijzen die zullen worden toegepast in het kader van het *Democratic Tech Fund*.

- **Onafhankelijke audits en rapportage**

De stichting hanteert streng financieel toezicht via transparante rapportagepraktijken en - waar benodigd - onafhankelijke audits. Hiermee wordt verantwoording afgelegd en vertrouwen gewaarborgd bij alle betrokken stakeholders.

- **Bestuurlijk toezicht (Board Governance)**

Het bestuur van de stichting ziet toe op het beheer van activa en op uitgaven, en waarborgt dat financiële middelen doelmatig en in overeenstemming met de missie en strategische doelstellingen van het FKI worden ingezet.

- **Rapportage aan stakeholders**

Gedetailleerde financiële en operationele rapportages worden gedeeld met *Funding Circles* en financiers, met als doel collectieve toetsing, gezamenlijk leren en waar nodig adaptieve bijsturing van programma's.

- **Publieke openbaarmaking**

Jaarlijkse financiële verslagen worden publiek beschikbaar gesteld en bieden een volledig overzicht van inkomstenbronnen, uitgavenpatronen en de algemene financiële positie. Dit bevordert transparantie en versterkt het vertrouwen van stakeholders.

3.2 Inkomstenverwerving – overzicht

De stichting verwerft inkomsten uit meerdere bronnen: institutionele reserves, subsidies van overheden en filantropische instellingen, samenwerkingsverbanden, en individuele en organisatorische donaties. Het FKI handhaaft een hoog niveau van transparantie door waar mogelijk gedetailleerde financiële rapportages en audits te publiceren. Deze werkwijze waarborgt niet

alleen verantwoording, maar draagt ook bij aan het opbouwen van vertrouwen bij donoren, partners en de bredere gemeenschap.

Het FKI fungeert als beheerder en *fiscal host* van ontvangen middelen. De stichting borgt de veilige ontvangst van donaties en ziet toe op een correcte besteding conform vooraf overeengekomen toewijzingen aan specifieke projecten en aan betrokken personen of organisaties.

De belangrijkste inkomstenbronnen zijn:

1. **Eigen reserves**

Financiële reserves die in de loop der jaren zijn opgebouwd uit projectoverschotten en donaties. Deze reserves zorgen voor operationele stabiliteit en maken strategische investeringen mogelijk.

2. **Subsidies (Grants)**

- **Europese Unie-subsidies**

Het FKI heeft met succes financiering verworven via EU Framework- en Horizon-programma's, die onderzoek, innovatie en digitale transformatie ondersteunen.

- **Overheidssubsidies**

Nationale, regionale en gemeentelijke overheden verstrekken middelen voor projecten die aansluiten bij publieke beleidsdoelstellingen op het gebied van digitale rechten, privacy en open technologie. Gemeentelijke en regionale overheden worden beschouwd als belangrijke financieringspartners voor het *Democratic Tech Fund*.

- **Fondsen en instellingen**

De stichting werkt samen met niet-gouvernementele, non-profit en filantropische fondsen, evenals met onderzoeksinstellingen met verwante en complementaire doelstellingen.

3. **Individuele en organisatorische donaties**

Donaties van individuen en organisaties vormen een belangrijke inkomstenbron, zowel in de vorm van eenmalige bijdragen als van

periodieke schenkingen. Het FKI hecht grote waarde aan het opbouwen van duurzame relaties met donoren die haar missie en waarden onderschrijven.

- **Organisaties:** bijdragen in geld of in natura aan specifieke *Funding Circles*;
- **Individueen:** financiële bijdragen aan een specifieke *Funding Circle* of rechtstreeks aan een afzonderlijk project.

3.3 Uitgaven en eerlijke vergoeding

De stichting hanteert als uitgangspunt dat personen die verantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering van dit werk eerlijk en passend worden vergoed. Het leidende ontwerpprincipe is dat het merendeel van de collectief gemobiliseerde middelen ten goede komt aan *democratic tech initiatives*. Een beperkt deel van de middelen wordt ingezet om het werk te ondersteunen dat noodzakelijk is voor de organisatie van de financiering, de gemeenschap en de projecten — de kern van de operationele werkcirkels.

Nadere uitwerking van de financiële structuur en werkwijze van het *Democratic Tech Fund* is opgenomen in de afzonderlijke, gedetailleerde fondsplannen.

4. Conclusies

De in dit strategisch plan geschetste uitdagingen maken duidelijk dat onze samenleving niet langer kan vertrouwen op commerciële platforms of traag opererende institutionele programma's om een democratische digitale toekomst veilig te stellen. Tegelijkertijd is de situatie geenszins uitzichtloos. In heel Europa en daarbuiten hebben gemeenschappen, coöperaties, publieke instellingen en maatschappelijke organisaties reeds veel van de bouwstenen ontwikkeld voor een gedecentraliseerd digitaal ecosysteem dat rechten respecteert. Wat ontbreekt, is coördinatie, structurele en duurzame financiering, en de sociale capaciteit om deze inspanningen op te schalen.

Het Free Knowledge Institute stelt het *Democratic Tech Fund* en de daaraan verbonden federatie voor als een praktisch en uitvoerbaar antwoord: een

collectief, bottom-up mechanisme voor het financieren, ontwikkelen en bestendigen van digitale infrastructuur die het algemeen belang dient. Door gemeenschapsbetrokkenheid, technologische ontwikkeling en langetermijn-capaciteitsopbouw te combineren, biedt het fonds steden, regio's, organisaties en burgers een concreet handelingsperspectief om op betekenisvolle wijze vorm te geven aan hun technologische toekomst.

Het werk dat voor ons ligt is ambitieus, maar haalbaar. De benodigde kennis, instrumenten en ervaring zijn reeds aanwezig; wat nu nodig is, is gedeelde betrokkenheid en mobilisatie. In de komende jaren zullen het FKI en haar partners zich inzetten voor het versterken van *democratic tech initiatives*, het ondersteunen van lokale en trans-lokale communities of practice, en het opbouwen van een veerkrachtig ecosysteem dat bestand is tegen toenemende digitale afhankelijkheden.

Wij nodigen maatschappelijke organisaties, publieke overheden, filantropische fondsen en betrokken burgers uit om zich bij deze gezamenlijke inspanning aan te sluiten. Door gezamenlijk op te treden kunnen wij een digitale infrastructuur tot stand brengen die is verankerd in solidariteit, autonomie en democratisch bestuur — en zo waarborgen dat de technologische fundamenten van onze samenlevingen de waarden weerspiegelen die wij delen.